

כ"ז שמות הוי"ה בתוכחות בגימטריא שב"ת כי בזכות השבת ניצולים מכל הקללות!

|| הרה"ג ר' פנחס פרידמן ||

כוונה מיוחדת בשעת קריאת התורה

בשבת קודש הבא עלינו לטובה פרשת כי תבוא, יש בו דבר מיוחד שאנו צריכים לכוון בשעת קריאת התורה, שהיא סגולה נפלאה להינצל מגזירות רעות בראש השנה, כמבואר בגמרא (מגילה לא:): כי עזרא הסופר תיקן לישראל, שיקראו את הקללות שבפרשת בחקותי לפני חג השבועות, והקללות שבפרשת כי תבוא לפני ראש השנה:

"תניא רבי שמעון בן אלעזר אומר, עזרא תיקן להן לישראל, שיהו קורין קללות שבתורת כהנים קודם עצרת, ושבת השנה

תורה קודם ראש השנה, מאי טעמא, אמר אביי ואיתימא ריש לקיש, כדי שתכלה השנה וקללותיה".

ב"תפארת שלמה" (פרשתנו ד"ה יש לתת טעם) מבאר הענין בזה, כי אפילו אם נגזרה עלינו ח"ו גזירה רעה, הנה על ידי הקריאה בתורה יחשב כאילו קיבלנו כבר את כל העונשים בפועל, ועל ידי זה אכן נזכה "שתכלה שנה וקללותיה". והנה הדברים בלשון קדשו:

"יש לתת טעם בענין התוכחה, מה שאנו קוראים בעת הזאת שתכלה שנה וקללותיה, והוא כמו שאומרים (הושע יד ג) ונשלמה פרים שפתינו, שאם חס ושלום נגזר אשר לא טוב,

הנה יצאנו ידי חובתינו בקריאת הדברים האלה, וממילא יתפכו לנו כולם לברכה".

נמצינו למדים מזה יסוד גדול, כי בשבת קודש זה בשעת קריאת התורה, מוטלת על כל אחד מאתנו חובה מיוחדת להתלבש בפחד ה' וביראת ה', ולכוון כי על ידי הקריאה בפרשת התוכחות יחשב כאילו קיבלנו בפועל את כל העונשים כדי שתכלה השנה וקללותיה, הנה כי כן דבר בעתו מה טוב להתבונן בפרשת התוכחות על פי הקדמות אמיתיות מפי סופרים וספרים הקדושים, ומה' נבקש שיוליכנו בדרך אמת.

על פי האמור כתבנו בשנה שעברה טעם לשבח על מנהג ישראל תורה, לומר מראש חודש אלול עד שמיני עצרת פעמיים ביום בתפלת שחרית ותפלת מנחה מזמור (תהלים כז): "לדוד ה' אורי וישעי". ומצינו בסידור האריז"ל הנקרא סידור רבי שבתי (סדר כוונת ר"ח אלול):

"כל האומר מזמור כ"ז, לדוד ה' אורי וישעי וכו', מראש חודש אלול עד אחר שמחת תורה ערב ובוקר דבר יום ביומו, אזי הוא מובטח שמוציא שנותיו בטוב ויערב לו... ומבטל מעליו כל גזירות קשות ורעות... כי מראש חודש נפתח י"ג מקורות מ"ג מכילין דרחמי והם מתגלגל ומאירין למטה... ולכך יש בו במזמור זה י"ג שמות הוי"ה".

לפי המבואר יש להוסיף הטעם, כי היות שיש במזמור הזה י"ג שמות הוי"ה, נמצא כי באמירתו פעמיים ביום יש בהם כ"ו פעמים שמות הוי"ה, כמספר השמות שיש בפרשת התוכחות שעולים בגימטריא רעו"ת, על כן כוחם לבטל כל גזירות "רעות" שנזכרו בתוכחות.

אמנם ראוי לדעת כי מה שכתב ה"בעל הטורים" שישנם כ"ו שמות הוי"ה בפרשת התוכחות, היינו משום שלא חשב גם את הפסוק האחרון שנזכר שם השם הוי"ה (דברים כח ט): "אלה דברי הברית אשר צוה ה' את משה לכרות את בני ישראל בארץ מואב מלבד הברית אשר כרת אתם בחורב".

אולם אחד מבעלי התוספות בעל "הרוקח" על התורה (פרשת כי תבא) כתב, כי בתוכחות של פרשת כי תבוא ישנן תשע"ה תיבות, וכאשר נספור את התיבות נראה ברור שהוא כולל גם את הפסוק האחרון: "אלה דברי הברית אשר צוה ה' את משה". נמצא כי לפי דברי הרוקח ישנו בפרשת התוכחות עוד שם הוי"ה אחד שנזכר בפסוק זה, והנה הם ביחד כ"ז פעמים שם הוי"ה המגינות עלינו מהתוכחות.

שב"ת בגימטריא כ"ז שמות הוי"ה

על פי דרכו בקודש של בעל הרוקח במסילה נעלה, לבאר מדוע בחר משה רבינו להזכיר בפרשת התוכחה אשר אמרם מפי עצמו כ"ז פעמים השם הוי"ה, על פי מה שכתב ב"פרי עץ חיים" לרבינו האריז"ל (שער הנהגת הלימוד פ"א ד"ה עוד שבת): "שבת גימטריא

תשובות הרדב"ז: כל שמות הוי"ה שנזכרו בתוכחות שבפרשת כי תבוא הם כדי לנחם את ישראל

מחלוקת הראשונים כמה שמות הוי"ה נזכרו בקללות שבפרשת כי תבוא, בעל הטורים כותב כ"ו שמות

מדברי בעל הרוקח אחד מבעלי התוספות מבואר שהוא מוסיף עוד פסוק וביחד הם כ"ז שמות הוי"ה

כ"ז שמות הוי"ה בגימטריא שב"ת ללמדנו כי קדושת השבת שהיא מקור כל הברכות מבטלת כל הקללות

דוקא, כי ישנם הרבה פסוקים בתוכחות שלא נזכר בהם השם הוי"ה, וצריך לפרש כוונתו כי בכל כמה פסוקים נזכר בהם השם הוי"ה. אולם עתה הבה נראה כמה שמות הוי"ה הזכיר משה רבינו בתוכחות הללו שהוסיף בפרשתנו. ולכאורה הדבר פשוט נפתח חומש ונספור כמה שמות יש, אולם למעשה אין הדבר פשוט כמו שנבאר.

מחלוקת הראשונים כ"ו שמות או כ"ז שמות

"בעל הטורים" כותב בפרשתנו (כח סח): "כ"ו שמות בתוכחה כנגד כ"ו שמות שבתפלת י"ח חוץ מברכת המינין". בספר "יוסף תהלות" על תהלים להגה"ק החיד"א (מזמור ס) מביא על כך דבר נפלא בשם ספר "לב אריה" להדרשן המופלא רבי יהודה אריה לייב (פרשת וילך אות א), שמצא בשם גדול אחד כי בקללות שבפרשת כי תבוא נזכרו כ"ו פעמים שם הוי"ה, דהיינו הוי"ה פעמים הוי"ה שעולים בגימטריא רעו"ת, כדי לבטל בכך כל קללות "רעות" שבפרשת התוכחה.

והוסיף ה"לב אריה" לפרש בזה רמז הפסוק (תהלים לד כ): "רבות רעות צדיק ומכולם יצילנו ה'". פירוש: "רבות רעות צדיק", הקללות שבמשנה תורה הם בבחינת רבות "רעות", אולם "ומכולם יצילנו ה'" דייקא, דהיינו כ"ו פעמים השם הוי"ה שנזכרו בתוכחות שעולים בגימטריא רעו"ת, והם המצילים את האדם מכל הקללות.

תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת".

הנה כי כן מה ראה על ככה להוסיף קללות לישראל מפי עצמו, שהרי אפילו אם נאמר כמו שכתבו התוספות שאמרם "ברוח הקודש", או כדברי רבינו בחיי: "שהסכימה דעתו לדעתו של הקב"ה", בכל זאת עדיין קשה מדוע הסכימה דעתו לקלל את ישראל, ולא התנגד לכך כמו שהתנגד בחטא העגל להעניש את ישראל מגודל אהבתו לישראל.

ונראה לבאר הענין בזה, על פי מה שנשאל בשו"ת הרדב"ז (חלק ב סימן תשסט), מדוע בקללות של פרשת בחוקותי נזכרו דברי נחמה (ויקרא כו מב): "זוכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור... ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי אתם כי אני ה' אלקיהם". ואילו בקללות שבפרשת כי תבוא לא נזכרו כלל דברי נחמה. והשיב על כך הרדב"ז בלשון קדשו:

"שאלת ממני למה לא נכתב נחמה, בקללות של והיה כי תבא אל הארץ, כמו בקללות של אם בחוקותי. תשובה: שאלה זו נשאלה בספר הזוהר... ומה שנראה לי לתרץ, כי אין צריך נחמה בפרשת כי תבא, לפי שנחמתם בצדם, שאין פסוק ופסוק שלא הזכיר בו שם הוי"ה המורה על הרחמים, להודיע שהמדה היא ברחמים, על דרך (איוב ה יח) ימחץ וידיו תרפנה, ואין לך נחמה גדולה מזו".

והנה מה שכתב הרדב"ז: "שאינן פסוק ופסוק שלא הזכיר בו שם הוי"ה", הוא לאו

בפרשתנו פרשת כי תבוא נמצאת פרשת התוכחות שיש בה צ"ח קללות, בנוסף על התוכחות בפרשת בחוקותי שיש בהן מ"ט קללות. חכמינו ז"ל מגלים לנו בגמרא (מגילה לא:): חידוש גדול על ההבדל בין שתי התוכחות, כי התוכחות בפרשת בחוקותי משה רבינו מפי הגבורה אמרם, ואילו הקללות בפרשת כי תבוא משה מפי עצמו אמרם.

ענין זה נוגע להלכה כמו ששינוי במשנה (שם לא:): "אין מפסיקין בקללות אלא אחד קורא את כולן". ומפרש בגמרא (שם לא:): הטעם לכך: "לפי שאין אומרים ברכה על הפורענות", פירוש שאין העולה לתורה מברך על התוכחות משום שהן עונשים, ובתוספות (ד"ה אין מפסיקין) הביאו על כך ביאור בשם הירושלמי: "אני אמרתי עמו אנכי בצרה, ואם כן אין דין שיברכנו בני על הצרות שלהם".

"אמר אביי, לא שנו אלא בקללות שבתורת כהנים", פירוש, רק בקללות שבפרשת בחוקותי שהוא בספר ויקרא הנקרא תורת כהנים, אין מפסיקין באמצע הקללות כדי שלא לברך עליהם, "אבל קללות שבמשנה תורה [בפרשת כי תבוא] פוסק, מאי טעמא, הללו בלשון רבים אמורות ומשה מפי הגבורה אמרן, והללו בלשון יחיד אמורות ומשה מפי עצמו אמרן".

וכתבו התוספות (ד"ה משה): "משה מעצמו אמרם, וברוח הקודש". וכן פירש רבנו בחיי (סוף פרשתנו) ביתר ביאור:

"ודע כי התוכחות שבפרשה זו נאמרו בלשון משה, לא שאמר משה מפי עצמו, שהרי קבלה בידינו שכל התורה כולה, מבראשית עד לעיני כל ישראל, הכל כתב משה מפי הגבורה, ומה שדרשו חכמינו ז"ל, קללות שבתורת כהנים הקב"ה אמרן, ושבת השנה תורה מפי עצמו אמרן, הכוונה לומר באלו 'מפי עצמו', שהסכימה דעתו לדעתו של הקב"ה".

משה רבינו הזכיר שמות הוי"ה בתוכחות שלו

אמנם ראוי להתבונן במה שאמרו בגמרא, כי הקללות שבפרשתנו פרשת כי תבוא: "משה מפי עצמו אמרן". ולכאורה יש לתמוה הפלא ופלא, הלא משה רבינו היה רעיא מהימנא של ישראל שמסר נפשו עליהם, כמו שמצינו בחטא העגל שאמר לו הקב"ה (שמות לב י): "ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם ואעשה אותך לגוי גדול", אולם משה לא הסכים לכך אלא אמר להקב"ה (שם לב לב): "ועתה אם

ז"ך היות פשוטות. פירוש כ"ז פעמים הוי"ה בגימטריא שב"ת.

וביאר ה"בני יששכר" (מאמרי השבתות מאמר א אות א) הכוונה בזה, כי התורה כלולה מכ"ז אותיות דהיינו כ"ב אותיות האל"ף בי"ת עם עוד ה' אותיות **מנצפ"ך** הכפולות. והנה כל אות יונקת מהשם הוי"ה, נמצא כי כ"ז שמות הוי"ה הם שורש כל התורה, והרי מבואר בגמרא (שבת פו:): **"בשבת ניתנה תורה לישראל"**. על כן כ"ז פעמים השם הוי"ה בגימטריא שב"ת, כי בשבת מתגלה שורש כל כ"ז אותיות התורה אשר בהן נברא העולם.

מעתה נראה כי מטעם זה הוסיף משה רבינו תוכחות אלו, כי ביקש להזכיר בהם כ"ז פעמים שם הוי"ה שעולה בגימטריא שב"ת, כדי ללמדנו שבכח קדושת השבת אנו יכולים להינצל מהקללות. ויש לפרש הטעם לכך על פי מה שכתוב (בראשית ב ג): **"ויברך אלקים את יום השביעי ויקדש אותו"**. הרי מבואר כי שבת קודש הוא מקור כל הברכות, וכן מבואר בזוהר הקדוש (פרשת יתרו פח:): **"כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין"**. על כן יש בכח שבת מקור כל הברכות לבטל כל הקללות.

ויש לבאר ענין זה ביתר שאת על פי מה שכתב ב"אגרא דכלה" (פרשת בהעלותך ד"ה אציגה), כי כ"ז שמות הוי"ה בגימטריא שב"ת, מצילים אותנו מכל "רעות", וזה לשון קדשו:

"אציגה נא עמך את אשר אמרנו בפסוק (תהלים לר כ) רבות רעות צדיק ומכולם יצילנו ה', דהנה כתב האור החיים הקדוש בפסוק (בראשית ב יא) כי ששת ימים עשה ה', ולא בששת, דהשי"ת ברא רק ששת ימים, ועל ידי שמירת השבת ששומרים השומרי שבת, נברא עוד ששת ימים, וזה כל ימי עולם מוכרח להיות שומרי שבת בעולם, ולו יצוייר ח"ו העולם בזולת שומרי שבת יתבטל העולם.

והנה לפי זה כל המאורעות שיארע ח"ו אל האדם את אשר איננו טוב לו יוכל בשבת לתקן, כיון שבשבת הוא הויה חדשה ויתהפך הדבר מרע לטוב, והנה תמצא תיבת רעו"ת כשיצרף האדם אל זה מספר הוי"ה להתהוות הויה חדשה לטוב, הנה הוא בגימטריא שב"ת, להורות שבשבת מתהווים כל הרעות להויה חדשה לטוב והבן, וזהו רבות רעו"ת צדיק ומכולם יצילנו הוי"ה, בין והתבונן".

מעתה יאיר לנו להבין ענין כ"ז שמות הוי"ה שהזכיר משה רבינו בתוכחות אלו, ללמדנו כי קדושת שב"ת שעולה בגימטריא כ"ז פעמים הוי"ה, מגינה עלינו מכל "רעות" התוכחות, כמו שרמוז ה"אגרא דכלה" בפסוק: **"רבות רעות צדיק ומכולם יצילנו ה"**, כי שם הוי"ה הנוסף על רעו"ת בגימטריא שב"ת.

"תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה"

חשבתי דרכי להוסיף בזה תבלין לשבת, על פי מה שמצינו באמצע התוכחה טעם מפורש לכל התוכחות (דברים כח מז): **"תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל"**. והנה בספרי הליקוטים הביאו על כך מדרש פליאה: **"תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה, זה עונג שבת"**.

וביאר הגר"א מווילנא זי"ע שהכוונה בזה על השמחה של עונג שבת ככתוב (ישעיה נח ג): **"וקראת לשבת עונג"**. וכן תקנו חכמינו ז"ל בתפלות שבת: **"ישמחו במלכותך שומרי שבת וקוראי עונג"**. והנה האותיות אחרי אשר"י הן אותיות שב"ת, הא כיצד, אחרי א' הוא ב', אחרי ש' הוא ת', אחרי ר' הוא ש', הרי אותיות שב"ת, וזהו רמו הכתוב: **"תחת אשר" - האותיות שתחת אותיות אשר"י שהיא שב"ת**

- **"לא עבדת את ה' בשמחה"**, שלא עבדת את ה' בשמחה של שבת קודש.

הרי לנו דברים ברורים כי העונש של התוכחות הוא, משום שלא עבדו את ה' בשמחה בשבת קודש. ויש לומר הביאור בזה, כי כאשר זוכים לעבוד את ה' בשמחה בשבת קודש, נמשכת משם קדושה לעבוד את ה' בשמחה בעסק התורה וקיום המצוות גם בששת ימות החול, הנה כי כן נפלא להבין בזה, מה שהזכיר משה רבינו בתוכחות שהוסיף מפי עצמו ברוח הקודש, כ"ז שמות הוי"ה שעולים בגימטריא שב"ת, ללמדנו כי עבודת ה' בשמחה בשבת מבטלת כל הקללות.

להוסיף תוספת שבת לפני השבת שתי שעות, וסיים: **"וכן ראיתי זקנים ואנשי מעשה שפירשו ממלאכה ב' שעות קודם שבת"**.

אולם השיעור של תוספת שבת אחר השבת אינו מבואר, ואומר ה"סידורו של שבת" כי המנהג הוא להוסיף שעה אחת, וכן מבואר בדברי האריז"ל ב"שער הכוונות" (דף מב:): כי קדושת השבת נמשכת שעה אחר השבת. נמצא לפי זה כי יום השבת עצמו שהוא כ"ד שעות, עם שתי שעות מלפניו ושעה אחת מלאחריו, הרי הן ביחד כ"ז שעות. וזהו שרמוז בשם **שב"ת** שעולה בגימטריא כ"ז פעמים הוי"ה המאירים בכ"ז שעות עכדה"ק.

מדרש פליאה על הפסוק: "תחת אשר לא עבדת את ה' בשמחה ובטוב לבב מרוב כל", זה עונג שבת"

ביאור המדרש מהגר"א מווילנא: "תחת אשר" האותיות אחרי אשר"ר הן שב"ת לרמז על שמחת שבת

סידורו של שבת: שב"ת בגימטריא כ"ז פעמים הוי"ה, לרמז על שמירת שבת כ"ז שעות עם תוספת שבת

"הושענא שלש שעות", בזכות תוספת שבת שתי שעות מלפניו ושעה אחת מלאחריו אנו ניצולים מהקללות

נקדים עוד מה שכתב ה"בני יששכר" (שבת מאמר א סימן י) לבאר מאמר חכמינו ז"ל (שבת קיח:): **"אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהן אומה ולשון"**, על פי מה שכתב ה"מגלה עמוקות" (פרשת לך לך דף טז.), על הפסוק שנאמר בברית בין הבתרים (בראשית טו י): **"ויקח לו את כל אלה ויבחר אותם בתוך"**.

וביאר בדברי קדשו על פי הידוע שישנם שבעים שרי מעלה של אומות העולם, והנה הם נחלקים לשני חלקים, ל"ה שרי מעלה הם משמאל של ישראל ושרו של עשו עומד עליהם, ול"ה שרי מעלה מימין של ישראל ושרו של ישמעאל עומד עליהם. נמצא לפי זה כי הם אל"ה מול אל"ה, כלומר ל"ה אומות מימין עם א' העומד עליהם, וכן ל"ה אומות משמאל עם א' העומד עליהם, וישראל עם קדושים נמצאים בתווך.

וזהו רמז הכתוב: **"ויקח לו את כל אלה" - ב' פעמים אל"ה של השבעים אומות, ויבחר אותם בתוך"**, שביתר אותם לשני חלקים והכניס את ישראל בתווך בין שניהם. וזהו רמז הפסוק (תהלים כ כח): **"אלה ברכב ואלה בסוסים"**, היינו אל"ה מול אל"ה שהם שבעים אומות, **"ואנחנו בשם ה' אלקינו נזכיר"**.

מוסיף על כך ה"מגלה עמוקות" דבר נפלא, כי מטעם זה יום המנוחה של ישראל עם קודש הוא בשבת קודש, ואילו להבדיל יום חגם של הישמעאלים הוא ביום ו' שהוא בצד ימין של שבת קודש, ויום חגם של בני עשו הנוצרים הוא ביום א' בצד שמאל של הקדושה, וישראל שהם באמצע ניתנה להם מורשה יום שבת קודש.

לפי זה אומר ה"בני יששכר" כי זהו ביאור המאמר: **"אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהן אומה ולשון"**, כי אם היו שומרים שבת הראשונה היו מבטלים קליפות עשו וישמעאל שמצד שמאל וימין של שבת קודש, שהם השורש של כל שבעים שרי מעלה, ושוב לא היתה כל אומה ולשון יכולה לשלוט בהם עכדה"ק.

על פי האמור כבר כתבנו כמה פעמים לבאר בזה מצות תוספת שבת מלפניו ולאחריו,

כדי להכניע בכך קליפות עשו וישמעאל שורש כל השבעים אומות, כי על ידי המשכת קדושת שבת מלפניו שהוא ביום ו' יום חגם של בני ישמעאל, מכניעים קליפת ישמעאל העומד מצד ימין של הקדושה, ואילו על ידי המשכת קדושה שבת לאחריו שהוא ביום א' יום חגם של בני עשו, מכניעים קליפת עשו העומד מצד שמאל של הקדושה.

הנה כי כן יאיר עינינו וישמח לבינו להבין מה שהזכיר משה רבינו כ"ז שמות הוי"ה בתוכחות שהוסיף מפי עצמו ברוח הקודש, כדי ללמדנו כי על ידי שאנו שומרים שבת כ"ז שעות עם התוספת מלפניו ומלאחריו, נכרמז בשם **שב"ת** בגימטריא כ"ז פעמים הוי"ה, אנו מבטלים קליפות עשו וישמעאל הממונים על כל השבעים אומות, וממילא מתבטלות כל עונשי התוכחות הבאים מצד הקליפות.

ועתה בא וראה כי על פי האמור יומתק להבין נוסח ההושענות (בפסקא אל למושעות): **"הושענא שלש שעות"**. ונתייגעו כל המפרשים לבאר על איזו שלש שעות נתכוונו בזה. אך לפי האמור יש לומר שהכוונה בזה על השלש שעות, שאנו מוסיפים תוספת שבת שתי מלפניו ואחת מלאחריו, אשר על ידי זה נשלמים כ"ז שמות הוי"ה שעולים בגימטריא שב"ת, ובזכותם אנו מתפללים שיצילינו הקב"ה מכל הקללות, שהרי מטעם זה הזכיר משה רבינו בתוכחות אלו כ"ז שמות הוי"ה.

קמ"ז שנות יעקב מגינות עלינו מקמ"ז קללות

עוד אחת אדברה נא לבאר בזה מה שכתב ב"חקל יצחק" (ריש פרשת ויחי) חידוש גדול, כי בפרשת בחוקתי נזכרו מ"ט קללות ואילו בפרשת כי תבוא נזכרו צ"ח קללות, וביחד הם קמ"ז קללות, ויש לומר כי יעקב אבינו מובחר שבאבות אשר חי בקדושה ובטהרה קמ"ז שנה מגין על ישראל מן קמ"ז קללות שבתוכחות.

והנה ביסוד הדברים כבר קדמו בזה ה"חתם סופר" (ריש פרשת נצבים): **"ויש לומר דשנותיו של יעקב קמ"ז, וכתבו תוספות פרק ערבי פסחים (דף קיז). שכנגדן קמ"ז מזמורים בתהלים עיין שם, והם יכולים להגן על מ"ט שבתורת כהנים וצ"ח במשנה תורה שהם גם כן קמ"ז"**. וב"דרשות חתם סופר" (דף פט טור א ד"ה ונבוא) כתב כי ענין זה קבלה בידו: **"מקובלים אנחנו כי קמ"ז שנות יעקב, מגינים על תוכחה שבתורת כהנים מ"ט ושבמשנה תורה צ"ח עולה קמ"ז... ויתהפכו לברכה על ידי שנותיו של יעקב"**.

לפי האמור יש לומר הביאור בזה, על פי הידוע כי שבת היא נחלת יעקב כמבואר בגמרא (שבת קיח:): **"כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים, שנאמר אז תתענג על ה' והרכבתיך על במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך"**. והרי כבר נתבאר כי בזכות שבת אנו ניצולים מהתוכחות.

נמצא לפי זה כי בכוונה תחילה הוסיף משה רבינו צ"ח תוכחות אלו במשנה תורה, כדי להשלים בכך קמ"ז קללות אשר זכותו של יעקב אבינו שחי קמ"ז שנה יגן עליהם בכח קדושת שבת, ומטעם זה הזכיר גם כן כ"ז שמות הוי"ה שעולים בגימטריא שב"ת. יהי רצון שיתקיים בנו: **"תכלה שנה וקללותיה"**, **"תחל שנה וברכותיה"**, ונזכה לכתיבה וחתימה טובה ושנת גאולה וישועה במהרה בימינו אמן.